

İŞSİZLİK DAHA DA ARTACAK

Aydınlık Dergisi, 21 Aralık 2008

Yıldırım Koç

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 15 Aralık 2008 tarihli Hanehalkı İşgücü Araştırması 2008 Eylül Dönemi Sonuçları Bülteni'ne göre, Türkiye'deki işsizlerin sayısı 2 milyon 548 bin, işsizlik oranı ise yüzde 10,3'tür. Bu rakam, tabii ki gerçek durumu yansıtmamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, işsizlere ilişkin rakamda gözükmeyen 1 milyon 682 bin kişi, iş aramayıp çalışmaya hazır durumdadır. 209 bin kişi mevsimlik çalışandır ve Eylül ayında işsizdir. Bu kişiler de işsiz sayısına eklendiğinde, 4 milyon 439 bin kişi işsizdir. Ayrıca, "ev işleriyle uğraşanlar", emekliler, öğrenciler ve çalışamaz halde olduğu belirtilenler arasında da iş bulunduğu takdirde çalışabilecek durumda olan insanlar vardır. Bunlar da dikkate alındığında, Türkiye'de işsizlerin gerçek sayısının 5,5 – 6 milyon civarında olduğu, işsizlik oranının da yüzde 22-25 dolaylarında bulunduğu düşünülebilir. Nitekim gazete haberleri ve kişisel gözlemler de işsizlikleri artışı göstermektedir. 10-15 milyonluk işsizlik rakamları ise inandırıcı değildir.

İşsizlikteki artışta gazete haberlerinde işten çıkarmalar ön plandadır. Ancak bu yaklaşım ciddi bir eksiklik içermektedir. İşsizlikteki artışın üç önemli kaynağı vardır.

Birinci kaynak, genellikle belirtildiği gibi, işten çıkarmalardır. Türkiye'nin emperyalist sömürü altında olmasından kaynaklanan krize ek olarak küresel krizin etkileri hissedilmeye başlanmıştır. Bu etmen, işyerlerinin küçülmesine veya kapatılmasına, çok sayıda işçinin işten çıkarılmasına neden olmaktadır. Bu konuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayınlanan veriler son derece yetersizdir, çünkü Türkiye'de ücretli olarak istihdam edilenlerin yaklaşık yarısı kaçak olarak çalıştırılmaktadır. Ayrıca, Türkiye'de onbinlerce kişi evlerinde eve-iş-verme sistemi içinde parça başı ücret karşılığında çalışmaktadır. Bu kişiler kayıtlarda işçi olarak gözükmemektedir. Özellikle tekstil sektöründeki kriz bu kişileri de işsizleştirmiştir. Etkisini yeni yeni hissettirmeye başlayan kriz, işten çıkarmalar yoluyla işsizler ordusuna yüzbinlerce insanımızı katacaktır.

İşsizlikteki artışın ikinci kaynağı, Türkiye'de küçük burjuvazinin tasfiyesinde yaşanan hızlanmadır. Gerek emperyalist sömürü, gerek küresel kriz ve gerek Türkiye'de sermaye birikiminde ulaşılan düzeye bağlı olarak, esnaf-sanatkar hızlı bir tasfiye sürecindedir. Dükkanını kapatanların sayısı hızla artmaktadır. Yeni açılan dükkanların sayısı düşmektedir. Dükkanını kapatanların bir bölümü ekonomik faaliyetten çekilmekte, bir bölümü ise işsizler ordusuna katılmaktadır. Emperyalizmin ülkemizde uygulattığı politikalara ve giderek derinleşen küresel krize bağlı olarak, kırsal bölgelerdeki küçük çiftçiler de hızlı bir biçimde tasfiye olmaktadır. Bu insanlarımız da kentlere göçtüklerinde işsizler ordusunu büyötmektedir.

İşsizlikteki artışın üçüncü kaynağı, işgücüne yeni katılan gençlerimizdir. Gençler arasındaki işsizlik oranı genel ortalamanın üzerindedir. İşgücüne yeni katılanların istihdam edilmesi için istihdam olanaklarının hızla artırılması gerekirken, yatırımların durması ve işletmelerin daralması veya kapatılmasına bağlı olarak, işgücüne yeni katılanlar doğrudan doğruya işsizler ordusuna dahil olmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin hiçbir döneminde işsizlik bu boyutta olmadı. Bu iktidarın işsizlikle mücadele gibi bir anlayışının olmaması nedeniyle, sorun, önümüzdeki aylarda daha da derinleşerek devam edecektir. Bu durum da sendikacılık hareketini daha da zayıflatacak, Türkiye’de iş sahibi ücretlilerin ücretlerinin düşmesinde, çalışma koşullarının kötüleşmesinde etkili olacaktır. Sendikalarımızın ise işsizlikle mücadele konusunda ciddi alternatif programlarının olmaması, sorunu daha da ağırlaştırmaktadır.